



## LATVIJAS REPUBLIKAS TIESĪBSARGS

Baznīcas iela 25, Rīga LV-1010; Tālr.: 67686768; Fakss: 67244074; e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Rīgā

11.11.2009. Nr.1-5/305

Uz 23.10.2009. Nr.1-04/695-pav

**Latvijas Republikas Satversmes tiesas  
tiesnesei Aijai Brantai**

Jura Alunāna ielā 1, Rīgā, LV-1010

Par viedokli lietā Nr.2009-86-01

2009.gada 28.oktobrī Tiesībsarga birojā saņemts Jūsu lēmums atzīt Latvijas Republikas tiesībsargu (turpmāk – Tiesībsargs) par pieaicināto personu lietā Nr.2009-86-01 un pieaicināt izteikt viedokli par jautājumiem, kam varētu būt nozīme šīs lietas izskatīšanā.

Ievērojot Tiesībsarga likumā noteikto Tiesībsarga kompetenci, sniedzu Jums šādu viedokli par Prokuru izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 8.punkta (turpmāk – apstrīdētā norma) atbilstību Latvijas Republikas Satversmei (turpmāk – Satversme).

[1] 2009.gada 1.jūlijā stājās spēkā Saeimas 2009.gada 16.jūnijā pieņemtie grozījumi Prokuru izdienas pensiju likumā, papildinot šā likuma pārejas noteikumus ar vairākām normām, tai skaitā apstrīdēto normu, kas noteic: „[n]o 2009.gada 1.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim izdienas pensijas saņēmējam, kurš 2009.gada 1.jūlijā ir obligāti sociāli apdrošinātā persona (darba ņēmējs vai pašnodarbinātais), izdienas pensiju pārrēķina un samazina par 70% no aprēķinātā izdienas pensijas apmēra. Izdienas pensijas apmērs atjaunojams ar tā mēneša pirmo datumu, kas seko mēnesim, kurā zaudēts obligāti sociāli apdrošinātās personas statuss.”

Tādējādi ar 2009.gada 1.jūliju izmaksājamās pensijas apmērs strādājošajiem prokuru izdienas pensijas saņēmējiem samazināts par 70 procentiem no piešķirtās izdienas pensijas apmēra, ja attiecīgā persona ir obligāti sociāli apdrošinātā persona atbilstoši likumam „[Par valsts sociālo apdrošināšanu](#)” (turpmāk – strādājošie).

Analoga kārtība ar 2009.gada 1.jūliju tika noteikta likumā „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009.gada līdz 2012.gadam” attiecībā uz valsts vecuma pensiju un saskaņā ar nolikumu „Par izdienas pensijām” un nolikumu „Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)” piešķirto izdienas pensiju saņēmējiem, likumā „Par izdienas pensijām Iekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem ar speciālajām

dienesta pakāpēm, Militārpersonu izdienas pensiju likumā, Satversmes aizsardzības biroja amatpersonu izdienas pensiju likumā, Valsts un pašvaldību profesionālo orķestru, koru, koncertorganizāciju, teātru un cirka mākslinieku izdienas pensiju likumā, Tiesnešu izdienas pensiju likumā, Diplomātu izdienas pensiju likumā un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonu izdienas pensiju likumā.

[2] Satversmes 109.pants garantē ikvienam tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos gadījumos.

Satversmes tiesas praksē ir atzīts, ka galvenais izdienas pensijas, tai skaitā izdienas pensijas prokuroriem, mērķis ir nodrošināt iztikas līdzekļus personām, kuru darbs saistīts ar ātrāku profesionālo iemaņu zudumu, kas var rasties pirms vecuma pensijas piešķiršanai noteiktā vecuma sasniegšanas.<sup>1</sup> Tādējādi, paredzot prokuroriem tiesības uz izdienas pensiju, tiek realizētas Satversmes 109.pantā nostiprinātās konstitucionālās tiesības uz sociālo nodrošinājumu. Tas norādīts arī likumprojekta, ar kuru Prokuroru izdienas pensiju likumā tika iekļauta apstrīdētā norma, anotācijā.<sup>2</sup>

Jāatzīmē, ka, kaut arī izdienas pensija vērtējama kā papildu sociālā garantija, šīs pensijas mērķis ir salīdzināms ar vecuma pensijas mērķi garantēt personai iztiku, kad tā vairs nav spējīga aktīvi iesaistīties darba tiesiskajās attiecībās. Tādējādi, lai arī iztikas līdzekļu nodrošināšana nav vienīgais izdienas pensijas mērķis, šis apstāklis ļauj izdienas pensiju izmaksas ierobežojumus salīdzināt ar vecuma pensijas izmaksas ierobežojumiem.

Ja likumdevējs, izmantojot savu kompetenci sociālās politikas veidošanā un realizēšanā, kā arī sociālo tiesību apjoma noteikšanā, Satversmē ir iekļāvis sociālās tiesības un šo tiesību saturu ir konkretizējis likumos, tad tās ir kļuvušas par indivīda tiesībām. Šādu tiesību realizāciju persona var prasīt no valsts, kā arī var aizstāvēt šīs savas tiesības tiesā.<sup>3</sup> Arī Lietuvas Konstitucionālā tiesa ir norādījusi, ka, ja reiz likumdevējs ir nostiprinājis kritērijus, atbilstoši kuriem personai ir tiesības uz pensiju, valstij rodas pienākums piešķirt pensiju un to izmaksāt. Savukārt personai ir tiesības pieprasīt, lai valsts izpilda tos pienākumus, ko tā ir uzņēmusies, un veic maksājumus to noteiktajā apjomā.<sup>4</sup>

Saskaņā ar Prokuroru izdienas pensiju likumu izdienas pensijas piešķiršanai izvirzīti divi galvenie kritēriji: izdienas stāžs ne mazāks par 20 gadiem un ir sasniegts 50 gadu vecums. Izdienas pensiju piešķir bez termiņa ierobežojuma pēc prokurora atbrīvošanas no amata un tās izmaksu pārtrauc vai tās apmēru groza, ja:

1) izdienas pensijas saņēmējam tiek piešķirta vecuma pensija saskaņā ar likumu "[Par valsts pensijām](#)";

2) izdienas pensijas saņēmējs no jauna tiek iecelts prokurora amatā;

3) izdienas pensijas saņēmējs tiek iecelts vai apstiprināts tiesneša amatā;

4) izdienas pensijas saņēmējs no jauna uzsāk dienestu tajās iestādēs, dienests kurās dod tiesības uz izdienas pensiju.

<sup>1</sup> Satversmes tiesas 2003.gada 4.decembra sprieduma lietā Nr.2003-14-01 7.punkts.

<sup>2</sup> Likumprojekta „Grozījumi Prokuroru izdienas pensiju likuma” anotācija. <http://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/1FEFFF4395FA0BDEC22575D6003FE411?OpenDocument>

<sup>3</sup> Satversmes tiesas 2002.gada 19.marta sprieduma lietā Nr.2001-12-01 secinājumu daļas 2.punkts.

<sup>4</sup> Judgement of Lithuanian Constitutional Court of 24 December 2008 in Case No.09/06-30/06-01/07-30/08. Paragraph 3.4. <http://www.lrkt.lt/dokumentai/2008/r081224.htm>

5) izdienas pensijas saņēmējs saņem bezdarbnieka pabalstu.

Likumdevējs nav mainījis prokuroru izdienas pensiju piešķiršanas nosacījumus, bet gan ar apstrīdēto normu noteicis izdienas pensijas izmaksu papildu ierobežojumus uz laiku, tādējādi sašaurinot Satversmes 109.pantā garantētās un Prokuroru izdienas pensiju likumā konkretizētās tiesības uz sociālo nodrošinājumu.

[3] Ņemot vērā, ka Satversmes 109.pantā nav *expressis verbis* noteiktas tiesības uz izdienas pensiju, bet likumdevējs ir izšķīries par šādu tiesību piešķiršanu, likumdevējam ir pienākums izveidot šo tiesību efektīvu īstenošanas un aizsardzības mehānismu, ievērojot Satversmē nostiprinātos pamatprincipus.

Ikviena pamattiesību ierobežojuma pamatā ir jābūt apstākļiem un argumentiem, kādēļ tas vajadzīgs, proti, ierobežojums tiek noteikts svarīgu interešu – leģitīma mērķa – labad.<sup>5</sup>

Paredzot personām tiesības uz izdienas pensiju, valsts paredz atšķirīgu attieksmi pret personām, kas darbojas noteiktās profesijās. Šāda atšķirīga attieksme ir attaisnojama ar leģitīmiem mērķiem – gan sabiedrības interešu aizsardzību, nodrošinot attiecīgo dienestu darbu, gan arī katras attiecīgā profesijā strādājošas vai attiecīga amata pienākumus pildošās personas sociālo interešu aizsardzību.<sup>6</sup> Vienlaikus tas neizslēdz iespēju leģitīma mērķa sasniegšanai ierobežot piešķirtās papildu sociālās garantijas.

Likumprojekta, ar kuru Prokuroru izdienas pensiju likumā tika iekļauta apstrīdētā norma, anotācijā norādīts, ka viens no sociālā nodrošinājuma veidiem, ko likumdevējs, ņemot vērā amata pienākumu raksturu un atbildību, ir noteicis attiecībā uz īpašām amatpersonu grupām, ir izdienas pensijas. Vienlaikus, ņemot vērā valsts ekonomisko situāciju, šo garantiju ierobežošana uz laiku esot pieļaujama, ievērojot sociālās solidaritātes principu.<sup>7</sup>

Arī Saeimas atbildes rakstā norādīts uz sociālās solidaritātes principu kā vienu no apstrīdētās normas mērķiem. Tiek norādīts arī uz mērķi nodrošināt līdzekļu ekonomiju gan pamatbudžetā, gan speciālajā budžetā, ņemot vērā apstākli, ka daļai vecuma pensijas saņēmējiem izdienas pensija tiek maksāta no šiem abiem budžetiem.

Lai arī Satversmē nav *expressis verbis* norādīts, ka Latvija ir sociāli atbildīga valsts, tas izriet no Satversmē garantētajām sociālajām tiesībām. Uz Latviju kā sociāli atbildīgu valsti norādījusi arī Satversmes tiesa.<sup>8</sup> Tādējādi Latvijā darbojas sociāli atbildīgas valsts princips, kurš ietver sevī arī sociālās solidaritātes principu, tas ir, cilvēku savstarpēju pienākumu palīdzēt.<sup>9</sup> Līdz ar to sociālās solidaritātes principa ievērošana šajā gadījumā vērtējams kā attaisnojams un leģitīms apstrīdētās normas mērķis.

<sup>5</sup> Satversmes tiesas 2007.gada 8.jūnija sprieduma lietā Nr.2007-01-01 secinājumu daļas 23.punkts.

<sup>6</sup> Satversmes tiesas 2006.gada 4.janvāra sprieduma lietā Nr.2006-13-0103 7.1.punkts.

<sup>7</sup> Likumprojekta „Grozījumi Prokuroru izdienas pensiju likuma” anotācija. <http://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/1FEFFF4395FA0BDEC22575D6003FE411?OpenDocument>

<sup>8</sup> Satversmes tiesas 2006. gada 2. novembra sprieduma lietā Nr. 2006-07-01 18.punkts.

<sup>9</sup> Kovaļevska A. Sociāli atbildīgas valsts princips. *Jurista vārds*. 2008. 26.augusts, nr.32 (537).

Satversmes tiesas praksē jau ir atzīts, ka budžeta ieņēmumu un izdevumu sabalansēšana ir leģitīms mērķis.<sup>10</sup> Tādējādi arī budžeta līdzekļu ekonomija ir vērtējama kā apstrīdētās normas leģitīms mērķis.

[4] Kā atzinusi Lietuvas Konstitucionālā tiesa, valstī var rasties ārkārtas situācijas (ekonomiskā krīze, dabas katastrofa u.c.), kad objektīvi trūkst līdzekļu pensiju izmaksai. Šādās ārkārtas situācijās pensiju tiesiskais regulējums var tikt grozīts, arī samazinot pensiju lielumu tādā apmērā, kādā tas ir nepieciešams sabiedrības un valsts vitāli svarīgu interešu nodrošināšanai un citu konstitucionālo vērtību aizsardzībai. Tajā pašā laikā tiesa uzsvērusi, ka samazinātās pensijas var tikt izmaksātas tikai uz noteiktu laiku. Turklāt pat šādās ārkārtas situācijās pensijas nevar tikt samazinātas, pārkāpjot līdzsvaru starp personas un sabiedrības interesēm, proti, pensiju samazinājumam ir jāatbilst proporcionalitātes principam.<sup>11</sup>

Samērīguma (proporcionalitātes) princips noteic, ka tad, ja publiskā vara ierobežo personas tiesības un likumiskās intereses, ir jāievēro saprātīgs līdzsvars starp personas un valsts vai sabiedrības interesēm. Lai izvērtētu, vai apstrīdētās normas atbilst samērīguma principam, jānoskaidro:

- 1) vai likumdevēja lietotie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai;
- 2) vai šāda rīcība ir nepieciešama, tas ir, vai mērķi nevar sasniegt ar citiem, indivīda tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojošiem līdzekļiem;
- 3) vai likumdevēja darbība ir samērīga jeb atbilstoša, tas ir, vai labums, ko iegūst sabiedrība ir lielāks par indivīda tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto zaudējumu.

Ja izvērtējot tiesību normu, tiek atzīts, ka tā neatbilst kaut vienam no šiem kritērijiem, tad tā neatbilst arī samērīguma principam un ir prettiesiska.<sup>12</sup>

Izvērtējot izmantoto līdzekļu atbilstību leģitīmā mērķa sasniegšanai, jāņem vērā Saeimas norādītais, ka speciālā budžeta izdevumu samazināšanai hipotētiska alternatīva varētu būt tā ieņēmumu palielināšana, paaugstinot sociālo iemaksu likmes darba devējiem un nodarbinātajiem. Taču šāda alternatīva radītu veselu virkni nelabvēlīgu seku – vēl vairāk samazinātu nodarbināto ienākumus, personas ar nelieliem ienākumiem pakļautu nabadzības riskam, provocētu nelegālo nodarbinātību, kā arī negatīvi ietekmētu darbinieku algu paaugstināšanas iespējas. Saeima norāda, ka šādi riski ļoti negatīvi ietekmētu valsts sociālās apdrošināšanas budžeta ieņēmumus.

Tādējādi uzskatu, ka prokuroru izdienes pensijas samazināšana uz laiku strādājošajiem pensijas saņēmējiem, kaut arī ne vienīgais, bet ir piemērots līdzeklis minētā leģitīmā mērķa sasniegšanai.

[5] Likumdevējs, pieņemot apstrīdēto normu, pensiju izmaksas ierobežojumus 70 procentu apmērā ir attiecinājis uz visiem izdienes pensijas saņēmējiem vienādi, neatkarīgi no to ienākumu apjoma.

Kā jau tika minēts, izdienes pensijas mērķis ir salīdzināms ar vecuma pensijas mērķi garantēt personai iztiku, kad tā vairs nav spējīga aktīvi iesaistīties

<sup>10</sup> Satversmes tiesas 2005.gada 11.novembra sprieduma lietā Nr.2005-08-01 9.punkts.

<sup>11</sup> Judgement of Lithuanian Constitutional Court of 24 December 2008 in Case No.09/06-30/06-01/07-30/08. Paragraph 4. <http://www.lrkt.lt/dokumentai/2008/r081224.htm>

<sup>12</sup> Satversmes tiesas 2002.gada 19.marta sprieduma lietā Nr.2001-12-01 secinājumu daļas 3.1. punkts.

darba tiesiskajās attiecībās un tas ļauj izdienas pensiju izmaksas ierobežojumus salīdzināt ar vecuma pensijas izmaksas ierobežojumiem.

Attiecībā uz strādājošo pensionāru pensiju samazinājumiem Satversmes tiesa jau 2002.gada 19.marta spriedumā lietā Nr.2001-12-01<sup>13</sup> norādījusi uz sekām, kādas rodas personai, veicot šādus samazinājumus. Pirmkārt, pensijas apmērs tiek ierobežots neatkarīgi no citu ienākumu esamības un apmēra. Tādējādi piešķirtās pensijas apmērs tiek samazināts pat tad, ja izdienas pensijas saņēmējs no savas nodarbošanās ienākumus faktiski negūst (piemēram, atrodas atvaļinājumā bez darba algas saglabāšanas vai ir atteicies no darba samaksas) vai viņa nopelnītā darba samaksa ir mazāka par neizmaksāto izdienas pensijas daļu.

Arī pieteicēja norāda, ka viņai kā pašnodarbinātai personai īslaicīga atvaļinājuma atpūtai nepieciešamības gadījumā vai no viņas gribas neatkarīgu iemeslu dēļ iestājušās pārejošas darba nespējas gadījumā un līdz ar to darba ienākumu neesamības rezultātā vienīgie ienākumi būtu prokurora izdienas pensija.

Otrkārt, Satversmes tiesa ir norādījusi, ka šāds regulējums ierobežo nodarbināto pensijas saņēmēju iespējas iesaistīties sabiedriskajā, sociālajā un kultūras dzīvē. Apstrīdētā norma piespiež strādājošos izdienas pensijas saņēmējus izvēlēties – vai nu saņemt pilnu pensiju, vai arī turpināt strādāt. Kā atzinusi Lietuvas Konstitucionālā tiesa, regulējums, atbilstoši kuram persona nevar brīvi izvēlēties nodarbošanos tā fakta dēļ, ka, īstenojot šīs tiesības, tiek ierobežotas tiesības uz pensiju izmaksu, ierobežo tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos.<sup>14</sup>

Papildus minētajam jāatzīmē, ka saskaņā ar apstrīdēto normu izdienas pensijas apmērs atjaunojams ar tā mēneša pirmo datumu, kas seko mēnesim, kurā zaudēts obligāti sociāli apdrošinātās personas statuss. Tādējādi pastāv iespēja, ka, pārtraucot darba tiesiskās attiecības vai zaudējot pašnodarbinātā statusu, tiesības uz izdienas pensijas pilnu apmēru netiek iegūtas līdz nākamā mēneša pirmajam datumam. Līdz ar to apstrīdētā norma pieļauj situāciju, kad persona saņem ierobežotu izdienas pensijas apmēru arī par laika periodu, kurā viņa nav bijusi obligāti sociāli apdrošinātā persona.

[6] Kā jau norādīts iepriekš, samazinot tiesību uz sociālo nodrošinājumu apjomu, ļoti būtiska nozīme ir citu alternatīvu izvērtēšanai, kas mazāk aizskartu indivīda tiesības un likumīgās intereses.

Kā liecina Saeimas sēžu stenogrammas, likumdevējs, pieņemot apstrīdēto normu, nav apsvēris un izvērtējis citas alternatīvas noteikto mērķu sasniegšanai.<sup>15</sup> Saeimas atbildes rakstā norādīts, ka apstrīdētās normas pieņemšana ir uzskatāma par nepieciešamu rīcību, un tās mērķi nav iespējams sasniegt ar citiem Saeimas un Ministru kabineta kompetencē esošiem, indivīda tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem. Kā vienīgā alternatīva norādīta ieņēmumu palielināšana, paaugstinot sociālo iemaksu likmes, kas savukārt radītu ļoti nelabvēlīgas sekas.

Uzskatu, ka attiecībā uz strādājošo pensionāru pensijas samazinājumiem, ņemot vērā Satversmes tiesas nostiprinātās atziņas 2002.gada 19.marta spriedumā lietā Nr.2001-12-01 par šāda ierobežojuma pieļaujāmību un samērīgumu, Ministru

<sup>13</sup> Sk. Satversmes tiesas 2002.gada 19.marta sprieduma lietā Nr.2001-12-01 secinājumu daļas 3.1.3.punktu.

<sup>14</sup> Judgement of Lithuanian Constitutional Court of 25 November 2002 in Case No.41/2000. Paragraph 2.2. <http://www.lrkt.lt/dokumentai/2002/r021125.htm>

<sup>15</sup> Saeimas 2009.gada 15.un 16.jūnija

stenogrammas.[http://www.saeima.lv/Likumdosana/likumdosana\\_stenogrammas.html](http://www.saeima.lv/Likumdosana/likumdosana_stenogrammas.html)

kabinetam un likumdevējam bija īpaši jāizvērtē citu alternatīvu iespējamība, kas mazāk ierobežotu indivīda tiesības un likumīgās intereses.

Nevar piekrist Saeimas norādītajam, ka apstrīdētās normas mērķi nav iespējams sasniegt ar citiem Saeimas un Ministru kabineta kompetencē esošiem, indivīda tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem. Piemēram, izdienas pensijas izmaksājamā apmēra samazināšana vienīgi laika periodā, kad persona kā pašnodarbinātais vai nodarbinātais saņem noteiktus ienākumus.

Nemot vērā minēto, uzskatu, ka apstrīdētā norma neatbilst samērīguma principam un līdz ar to Satversmes 109.pantam.

[7] Ja likumdevēja lēmumi aizskar indivīda tiesības un likumiskās intereses, tad jāizvērtē arī, vai tie atbilst tiesiskas valsts principiem. No Satversmes 1.pantā ietvertā demokrātiskās republikas jēdziena izriet virkne tiesiskas valsts principu, tostarp tiesiskās paļāvības princips.<sup>16</sup>

Tiesiskās paļāvības princips nozīmē, ka valsts iestādēm savā darbībā jābūt konsekventām attiecībā uz to izdotajiem normatīvajiem aktiem, jāievēro tiesiskā paļāvība, kas personām varētu rasties saskaņā ar konkrēto tiesību normu. Savukārt indivīds atbilstoši šim principam var paļauties uz likumīgi izdotas tiesību normas pastāvību un nemainīgumu. Viņš droši var plānot savu nākotni saistībā ar tiesībām, ko norma viņam piešķirusi. Tiesiskās paļāvības principa darbībā nozīme ir arī tam, vai personas paļaušanās uz tiesību normu ir likumīga, pamatota un saprātīga, kā arī vai tiesiskais regulējums pēc savas būtības ir pietiekami noteikts un nemainīgs, lai tam varētu uzticēties.<sup>17</sup>

Izdienas pensijas līdzīgi kā vecuma pensijas ir valsts sociālās politikas jautājums, kam ir ilglaicīgs raksturs un kam nepieciešama stabilitāte. Šo nepieciešamību pamato ne tikai personas ātrāks profesionālo iemaņu zudums, strādājot attiecīgajos amatos, un attiecīgi vajadzība to kompensēt, bet arī valsts interešu aizsardzība attiecīgo dienestu kvalitatīvas darbības nodrošināšanā. Minēto apliecina valsts mērķtiecīga darbība, izņemot atsevišķus gadījumus, šīs sistēmas saglabāšanā, kā arī pilnveidošanā.

Piešķirot personai izdienas pensiju, tā rēķinās ar piešķirto izdienas pensijas apmēru un attiecīgi atbilstoši tam pakārto savu dzīvi, piemēram, uzņemas civiltiesiskās saistības tādā apmērā, kādā pieļauj tās ienākumi.<sup>18</sup> Tāpat persona rēķinās ar nosacījumiem, kas saistīti ar izdienas pensijas saņemšanu. Kopš Prokuroru izdienas pensiju likuma pieņemšanas brīža nekad nav pastāvējis ierobežojums saņemt izdienas pensiju pilnā apmērā nodarbinātības gadījumā, izņemot, ja personu atkārtoti ieceļ prokurora amatā vai tā uzsāk šajā likumā norādīto amata pienākumu veikšanu vai dienestu. Līdz ar to personas, kurām piešķirta izdienas pensija atbilstoši Prokuroru izdienas pensiju likumam, paļāvās, ka izdienas pensijas piešķiršana nebūs šķērslis turpināt ar likumā norādīto amatu vai dienestu nesaistītu darbu, saglabājot sociāli apdrošinātās personas statusu, un saņemt izdienas pensiju pilnā apmērā.

<sup>16</sup> Sk. Satversmes tiesas 2002.gada 19.marta sprieduma lietā Nr.2001-12-01 secinājumu daļas 3.punktu.

<sup>17</sup> Satversmes tiesas 2002.gada 19.marta sprieduma lietā Nr.2001-12-01 secinājumu daļas 3.2.punkts.

<sup>18</sup> Satversmes tiesas 2002.gada 19.marta sprieduma lietā Nr.2001-12-01 secinājumu daļas 3.2.apakšpunkts.

Turklāt, izdarot grozījumus Prokuroru izdienas pensiju likumā, likumdevējs ir pasliktinājis izdienas pensiju saņēmēju tiesisko stāvokli, neparedzot saudzējošu pāreju uz jauno tiesisko regulējumu. Grozījumus Prokuroru izdienas pensiju likumā Saeima pieņēma 2009.gada 16.jūnijā, savukārt to spēkā stāšanās datums tika noteikts 2009.gada 1.jūlijs. Nosakot tik īsu laika periodu izdienas pensiju samazinājumiem gan attiecībā uz nestrādājošiem izdienas pensijas saņēmējiem, gan strādājošiem izdienas pensijas saņēmējiem, šīm personām tika liegta iespēja pienācīgā kārtā sagatavoties un plānot savu turpmāko dzīvi saistībā ar samazināto izdienas pensijas apmēru. Savukārt strādājošiem izdienas pensijas saņēmējiem nepamatoti īsā laikā bija jāizvēlas, vai turpināt strādāt un saņemt izdienas pensiju ierobežotā apmērā, vai arī saņemt izdienas pensiju pilnā apmērā un pārtraukt strādāt.

Ņemot vērā iepriekš minēto, secinu, ka apstrīdētās tiesību normas neatbilst tiesiskās paļāvības principam un ir pretrunā ar Satversmes 1.pantu.

Apkopojot iepriekš minēto, secinu, ka Prokuroru izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 8.punkts neatbilst Satversmes 1.un 109.pantam.

Ar cieņu  
Tiesībsargs

R.Apsītis